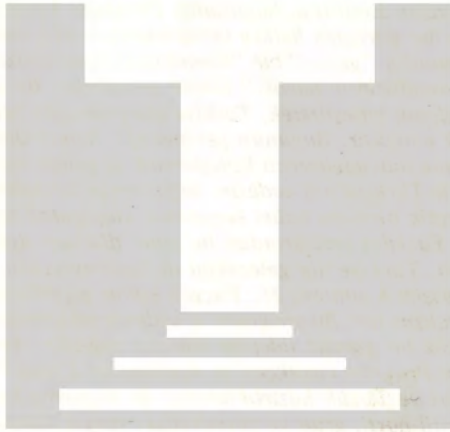

SOSYALİST PARTİ

PROGRAM TASLAĞI

TÜSTAV

TÜSTAV

Yayına Hazırlayan: Yalçın Büyükdaglı

Dizgi ve Teknik Hizmetler: Sistem Ofset 520 66 27
Baskı: YALÇIN OFSET

SUNUŞ

Sosyalist Parti Girişim Komitesi, hazırladığı Program Taslağı'ni emekçilerin, sosyalistlerin ve her görüşten halkın tartışmasına ve eleştirisine sunuyor.

Sosyalist Parti kendisini "geçici" bir "demokratik konfederasyon", gevşek bir "blok" veya "sosyalistlerin partisi" olarak görmüyor. Bu girişimin amacı, işçi sınıfının öncülerini birleştirerek, Türkiye'nin geleceğini belirleyecek halk inisiyatifine önderlik etmektir. Bugünün perspektifi, halkın dağılık olan demokratik ve ekonomik mücadelelerini birleştirmek ve geliştirmek, emekçi kitleleri mücadele içinde Türkiye'nin kaderini değiştirecek bir bilinçle donatmak ve yüzyıllık demokratik birikimi kalıcı başarılarla ulaştırarak sosyalizmin yolunu açmaktır. 19. Yüzyılın ortalarından bu yana dünyayı değiştiren güç ve akım olan sosyalizm, Türkiye'nin geleceğini de belirleyecektir.

Sosyalist Parti Girişim Komitesi, 21. Yüzyıla kadar geçerli olacak bir program perspektifiyle çalışmıştır. Bu program, o nedenle gelişmelere ve dalgalanmalara göre değişecek bir günlük talepler bildirisi değildir. Ayrıca bir eylem programı da değildir. Program Gerekçesi ve Açıklaması, Eylem Programı, Halkın Günlük Talepleri ve Tüzük hazırlıklarımız da başlamış bulunuyor.

Bu programı, çeşitli parti, grup ve çevrelerdeki sosyalistlerin, sosyalist olmayan-yurttaşlarımızın, özellikle emekçilerin ve yayın organlarının eleştirmelerini, görüş ve değerlendirmelerini bize ulaştırmalarını diliyoruz.

Sosyalist Parti'nin kurulması, Türkiye işçi sınıfının öncülerinin birleştirilmesi çabalarının sona erdiği anlamına gelmeyecektir. Tersine kuruluş, mücadele içinde birleşmek için en kritik adımı ifade edecektir.

Yürekten selam ve saygılarımızla.

Sosyalist Parti Girişim Komitesi

Adres:

Yalçın Büyükdaglı, Abdülhakhamit Cad.

No: 18/4 Taksim/İstanbul Tel: 150 03 30

Sosyalist Parti Program Taslağı

I- Temel İlkeler

- 1- Adı ve niteliği
- 2- Tarihsel miras
- 3- İdeoloji
- 4- İdeolojik bağımsızlık
- 5- Sosyalist devrimleri savunmak ve aşmak
- 6- Amaç
- 7- Sosyalizm
- 8- Kitleleri öncüler haline getirmek
- 9- En geniş güçlerle birleşmek
- 10- Kanatlı parti

II. Demokrasi ve Özgürlükler

- 11- İktidarın kaynağı
- 12- Millet Meclisi, Devlet Başkanı, hükümet
- 13- Yönetim
- 14- Halk yönetimin efendisi
- 15- Düşünceyi açıklama özgürlüğü
- 16- Basın özgürlüğü
- 17- Vicdan özgürlüğü ve laiklik
- 18- Direnme hakkı
- 19- Dilekçe hakkı
- 20- Diğer özgürlükler
- 21- Sendika ve grev hakkı
- 22- Kitle girişimi
- 23- Bilim ve sanat özgürlüğü
- 24- Demokratik barışçı ve evrensel bir kültür
- 25- Emekçi ahlâkı
- 26- İş güvenliği
- 27- Mülkiyet ve girişim hakkı
- 28- Hak arama özgürlüğü ve yargı

- 29- İşkence yasağı ve cezaevleri
- 30- Kişi güvenliği
- 31- Eşitlik, ırkçı baskılara sor.
- 32- Kadının kurtuluşu
- 33- Çocukların korunması
- 34- Gençlik ve eğitim
- 35- Köylüye toprak ve özgürlük
- 36- Köylerde kooperatifleşme
- 37- Köylerde demokrasinin organları

III. Bağımsızlık

- 38- Emperyalist sistemden kopmak
- 39- Emperyalist askeri ittifaklara son
- 40- Yurt savunması
- 41- Enternasyonalizm

IV. Halkın Refahı

- 42- Halk mülkiyeti
- 43- Demokratik ekonominin esasları
- 44- Üretimin amacı: Halkın refahı
- 45- Kendi gücüne güvenme
- 46- Emek seferberliği
- 47- Dengeli gelişme
- 48- Planlama
- 49- Karma ekonomi
- 50- Kademeli tek vergi
- 51- Esnaf ve zanaatkârın korunması
- 52- Acil önlem
- 53- Çalışma süresi
- 54- Parasız hizmetler
- 55- İnsanı ve doğayı korumak

Temel İlkeler

Adı ve Niteliği

1- Sosyalist Parti, Türkiye işçi sınıfının, köy emekçilerinin ve sosyalist aydınların siyasal partisidir. Kısa adı SP'dir. Merkezi Ankara'dadır.

Partinin amblemi,

Tarihsel Miras

2- Sosyalist Parti yeni bir partidir. 1980 öncesindeki sosyalist partilerden birinin devamı değildir. Türkiye işçi sınıfının bütün öncü unsurlarını ve sosyalist aydınları, yüzyılı aşan işçi sınıfı hareketinin ve sosyalist akımın devrimci mirası ve geçmiş hataların eleştirisiyle derinleştirilecek teorik kazanımlar temelinde birleştirir.

İdeoloji

3- Sosyalist Parti'nin mücadelesine, insanlığın düşünce mirasından beslenen sosyalist teori yol gösterir.

Parti, işçi sınıfının evrensel teorik birikimini, Türkiye koşullarına yaratıcı bir biçimde uygular. Büyük devrimlerin pratiğinde zenginleşen bu teorik hazine, dünyamızın yüzyıldır yaşadığı değişikliklerin başlıca ideolojik kaynağıdır. Parti, daima gerçeklerden hareket eder, teoriyi hayatın içinde arar, pratikte sınırlar ve geliştirir.

İdeolojik Bağımsızlık

4- SP, üyelerini ideolojik ve örgütsel bağımsızlık ruhuyla eğitir. Kendi yolunu kendi çizer. Başka bir ülke veya başka bir parti tarafından yönetilmeyi kesinlikle reddeder. Teorisini, programlarını ve siyasetlerini kendisi oluşturur. Dünyanın diğer ülkelerinin emekçi partileriyle ve de-

mokratik, barışsever örgütleriyle ilişkilerinde ve görüş alışverişinde, bağımsızlık, eşitlik ve birbirine karışmama ilkelerini dikkatle uygular.

Sosyalist Devrimleri Savunmak ve Aşmak

5- SP, yaşadığımız yüzyılda tarihin tekerleğini döndüren sosyalist ve demokratik devrimlerin ve ulusal kurtuluş savaşlarının, insanlığın özgürlüğe, refaha ve barışa ilerleyişine yaptıkları büyük katkıları savunur. Bununla birlikte devrimlerin ve sosyalizmi kurma deneylerinin taklit edilemeyeceğinin bilincindedir. Parti, uluslararası alandaki deneylerden ve teorik yeniliklerden kavrayıp özümseyerek yararlanır.

SP, bu anlayışla sosyalizm deneylerini olumlu-olumsuz yönleriyle eleştirir, Türkiye'de sosyalizmin kuruluşunu bu deneyleri aşma ruhuyla ele alır.

Amaç

6- SP'nin amacı, ülkemizin meşrutiyetlerle başlayıp Millî Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Devrimiyle büyük bir atılım yapan yüzyıllık demokratik devrim mücadelesini, işçi sınıfı önderliğinde kesin başarıya ulaştırarak demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek ve durmaksızın sosyalizmin kuruluşuna geçmektir.

Sosyalist Parti, Milli Kurtuluş Savaşımızın ve Cumhuriyet Devriminin Sultanlığın ve halifeliğin kaldırılması, laiklik, tekke ve zaviyelerin kapatılması, ağalığın efendiliğin paşalığın kaldırılması, Latin harflerinin kabulü, Türk dilinin çağdaşlaşma ve demokratlaşma yönünde geliştirilmesi gibi, emperyalizme ve Ortaçağ karanlığına karşı bağımsızlık, demokrasi ve çağdaşlaşma yönündeki bütün kazanımlarını korur, bu kazanımları emekçi halk yararına geliştirir, demokratik halk devriminin ve sosyalizme ilerlemenin tarihsel birikimi olarak değerlendirir.

Demokratik halk iktidarı, emperyalizme her türlü bağımlılığa son verir, Türkiye'yi kapitalist dünya sisteminin bir parçası olmaktan kurtararak tam bağımsızlığı gerçekleştirir, ortaçağ kalıntısı bütün ilişki ve kurumları köyden, şehirden ve toplumun her alanından temizleyerek demokratik ve çağdaş bir toplum kurar, emekçileri refaha kavuşturur.

Sosyalizm

7- SP, sosyalizmin kuruluşu sürecinde, sömürünün, baskının ve yabancılaştırmanın bütün sınıfsal temellerini kaldırır, ideolojik ve kültürel kaynaklarını kurutur. İşçi ile köylü, şehir ile köy ve kafa emeği ile kol

emeği arasındaki farkları adım adım yok eder. Dünyada emperyalizmin varlığı ve ülkemizde üretici güçlerin bugünkü gelişme düzeyi nedeniyle sosyalizmin kuruluşu geri dönüş tehlikelerini içeren uzun süreli bir dönemdir. Bu dönem boyunca, çeşitli toplumsal çelişmeler temelinde, sosyalizm ile kapitalizm ve sosyalist ideoloji ile liberalizm arasında mücadele devam eder. Sosyalist demokrasinin özü, emekçilerin iktidarı döne döne fethetmeleri, iktidarın emekçi karakterinin yaygınlaşma ve derinliğine pekişmesidir. Sosyalist Parti, halk içindeki çelişmeler ile uzlaşmaz çelişmeleri her dönemde dikkatle ayırır.

SP, kurulduğu günden başlayarak, kapitalizmin insanı ve doğayı yıkıma uğratan, insanlığa barışı haram eden, bir avuç kapitalistin çıkarlarının zorunlu kıldığı üretim ve tüketim hummasının eleştirisine büyük bir önem verir. Kapitalizmin karşısına üretimde, tüketimde, bölüşümde ve kaynak dağılımında, emekçi halkın refahını, her türlü sömürden ve yabancılaşmadan kurtularak özgürce gelişmesini ve barışa gözeten bir emekçi seçeneğiyle çıkar. SP, toplumsal ilişkileriyle, insandoga ilişkisiyle, felsefesi, ahlakı, refah ve mutluluk ölçüleriyle, kapitalizme gerçek anlamda alternatif bir program geliştirir.

SP, sınıflar ve devletler arasında paylaşım kavgalarına yolaçan üretim kıtlığının ve toplumsal farklılaşmaların son bulacağı, insanların değil yalnız araçların yönetileceği bir barış dünyasına ilerleyişin bilincindedir.

Kitleleri Öncüler Haline Getirmek

8- SP'nin biricik güvencesi, Türkiye emekçileridir. Bu nedenle Parti, emekçileri, ülkemizin önündeki ufku açacak aktif bir siyasal güç haline getirmek için çalışır. Devrimci değişiklikler, yalnız emekçi halka çaresizlik ve acı veren bir sömürü ve baskı düzeninin son bulması için değil, emekçilerin kendilerinin değişmesi ve geleceği kuracak ileri insan birikiminin oluşması için de gereklidir. Parti, bu bakışla emekçi kitlelerin siyasal, kültürel ve manevi yönlerden alabildiğine gelişerek, toplumumuzun her yönden ilerlemesine önderlik edecek ileri unsurlar haline gelmeleri ve böylece emekçilerin bütün kitleleriyle seçkinleşmesi ve sonuç olarak öncü ile kitle farkının kalkması için çalışır.

SP, demokrasiyi de sosyalizmi de emekçi halkın eliyle inşa eder. En büyük üretici ve değiştirici güç, emekçi halkın kendisidir.

En Geniş Güçlerle Birleşmek

9- Sosyalist Parti, yüzyılımızın başında Cumhuriyeti kuran ve yüz-

yılıımızın sonunda bu cumhuriyeti gerçek bir demokrasi haline getirebilecek birikimin olduğu toplumumuzda, her somut durumda, tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi amacının önüne dikilen gücü doğru saptamaya ve olabildiğince tecrit etmeye, birleşilebilecek en geniş güçlerle birleşmeye, bütün çelişmelerden sonuna kadar yararlanmaya özen gösterir. Siyasal mücadelede, işçi sınıfının bağımsızlığını ve hareket serbestliğini korumakla birlikte, diğer halk güçlerine ve örgütlerine kısıkanç ve sekter davranmaz, onlarla kısır rekabetlere girmez. Her somut durumda, partinin çıkarlarına göre değil, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarına göre düşünmeyi ve davranmayı ilke edinir.

Sosyalist Parti, halk içindeki çelişmelerin ve sosyalistler arasındaki çelişmelerin şiddet yöntemiyle çözülmesine karşı daima kararlı bir ideolojik mücadele yürütür, sorunların özgür ve zengin tartışmalarla çözülmesini propaganda eder. Halk içinde şiddete başvurulmasına kesinlikle izin vermez.

Kanatlı Parti

10- Sosyalist Parti, işçi sınıfı içindeki çeşitli eğilimleri kucaklayacak bir teori ve program çerçevesi içinde partide kanatların oluşmasını hem kaçınılmaz, hem de yararlı görür. Parti içindeki çelişmeler, teorik insanın motorudur. Partinin kanatlarının ve üyelerinin topluma karşı, programı ve temel siyasetleri savunma sorumlulukları vardır. Bununla birlikte parti içinde bu programın değişmesini önermek ve gerekçeleri açıklamak, her üyenin hakkıdır.

Birbirine yakın görüşte olan üyeler, toplantılar yapabilir ve seçimlerde birlikte liste çıkarabilir. Ancak bu toplantılar gizli ve kapalı olmaz. Bu toplantılarda bağlayıcı kararlar alınmaz ve parti içinde ikinci bir disiplin kurulamaz. Parti dışında herhangi bir örgütsel merkezden talimat alınmaz.

II. Demokrasi ve Özgürlükler

İktidarın Kaynağı

11- İktidarın kaynağının halkta olması SP'nin demokrasi ilkesidir. Demokratik halk iktidarı, Millet Meclisi ve bütün kademelerde yerel meclisler aracılığıyla kullanılır. Meclisler, doğrudan, genel, çok seçe-

nekle, özgür seçimlerle belirlenir. 18 yaşını bitirmiş bütün yurttaşlar seçme ve seçilme özgürlüğüne sahiptir. Seçimlerde gizli oy, açık sayım ilkesi uygulanır.

Yurttaşların, bireyler ve topluluklar olarak veya partiler kurarak tek başına ve liste halinde aday olma ve aday gösterme hakları güvence altındadır.

Milletvekilleri ve yerel meclis üyeleri, toplantı dönemleri dışında üretimdeki çalışmalarını sürdürürler. Seçmen kitlesi, anayasada belirlenecek bir çoğunlukla seçtiği üyenin görevine son verebilir. Milletvekillerinin ve meclis üyelerinin aylıkları hiç bir şekilde en yüksek işçi ücretinin üzerinde olamaz.

Millet Meclis toplantıları başından sonuna kadar televizyonda yayınlanır.

Millet Meclisi, Devlet Başkanı, Hükümet

12- Millet Meclisi Başkanı, aynı zamanda devlet başkanıdır.

Başbakanı ve bakanları, Millet Meclisi seçer. Hükümet, Millet Meclisine karşı sorumludur. Devlet görevlerinde rotasyon yöntemi uygulanacaktır.

Hayatta bulunduğu dönemde, hiçbir devlet görevlisinin heykelleri dikilemez, kentlere, kasabalara, köylere veya kamu kurumlarına ismi verilemez, kamu kurumlarında resmi asılamaz.

Yönetim

13- Sosyalist Parti, iktidara geldiği zaman yönetimi basitleştirecek, hafifletecek ve ucuzlatacaktır. Yasalar azaltılacak ve basitleştirilecektir. İdare ile belediyeler arasındaki ikilik kaldırılarak, yönetim tek bir belediye idaresinde birleştirilecektir. Yerel meclisleri ve belediye başkanlarını halk seçecek ve gerekirse görevden alabilecektir. Bugünkü idarenin bütün görev ve yetkileri belediyelere geçecektir. Yerel düzeydeki askeri birlikler ve güvenlik örgütü, belediye başkanının emrindedir. Köy Güvenlik Birlikleri, Köy Kurullarının yönetimi altında olacaktır.

Toplum mahalle ve sokaklardan köylere kadar demokratik biçimde örgütlenecek, bu örgütlere inisiyatif tanınarak, halka yönetime katılması olanağı sağlanacaktır. Böylece yerel birimlerde doğrudan demokrasi kurumları oluşturulacak ve geliştirilecektir. Toplumun birçok sorununun zengin yöntemlerle yerel birimlerde çözülmesi için, yerel giri-

şim desteklenecektir. Yerel yönetimlere, doğrudan demokrasi yöntemleriyle halka gerçekten hizmet edebilmeleri için geniş parasal kaynaklar bırakılacaktır.

Halk Yönetimin Efendisi

14- Yerel yönetimlerin ve kamu kuruluşlarının hesapları halkın inceleme ve denetimine açık olacaktır. Memurlar göreve gelirken ve giderken mal bildiriminde bulunacaklardır. Halka hizmet eden ve yolsuzluklara olanak tanımayan bir yönetim gerçekleştirilmesi için, yerel ve doğrudan denetim mekanizmaları geliştirilecek, halk idarenin efendisi olacaktır. Yönetimde halka zorluk yaratan formaliteler kaldırılacak, hizmetten yararlanmak basitleştirilecek, "Bugün git, yarın gel"e son verilecektir. Yönetimin yurttaşın ayağına hizmet götürmesi yön-temleri geliştirilecektir.

Kamu iktisadi kuruluşlarında çalışanların yönetime katılması sağlanacaktır.

Yerel yönetimlerde, memurların görevlendirilmesinde seçim ilkesi uygulanacak, halk memuru görevden alabilecektir.

Memur aylıkları, en yüksek işçi ücretinin üzerinde olmayacaktır.

Özellikle merkezi yönetimlerde görevli büyük memurların belli dönemlerde işçilik yapmaları, buna karşılık işçilerin yönetime ve kültürel faaliyete katılmaları gerçekleştirilecektir.

Devlet memurlarının görevleri sırasında yurttaşlara karşı işledikleri öldürme, yaralama, dövme, hakaret gibi suçlarda cezalar arttırılacaktır. Yurttaşın düğmesini koparmak suçtur.

Düşünceyi Açıklama Özgürlüğü

15- Demokratik halk iktidarı, herkesin düşüncesini herhangi bir araçla açıklama özgürlüğünü güvence altına alır ve herkese düşüncesini açıklayabilmesi için olanak sağlar.

Hiç kimseye, devleti, varolan toplumsal düzeni eleştirdiği, yeni bir toplum düzeni istediği için ceza verilemez. Devlet, eleştireni korur ve eleştiriyi özendirir.

Herkes duvarlara yazı, resim vb. asarak düşüncesini ve eleştirisini açıklamakta özgürdür. Devlet, bu hakkın kullanılması için, şehirden köye ve mahalleye kadar bütün yerleşim merkezlerine, kamu kurumlarına, işyerlerine, sendikalara, derneklere, okullara, ordu birliklerine

ve bütün toplumsal kurumlara, halkın kolaylıkla okuyabileceği yerlerde ihtiyaca yetecek kadar demokrasi panosu sağlar.

Basın Özgürlüğü

16- Basın özgürdür, sansür edilemez. Herkes izin almaksızın basım ve yayın faaliyetinde bulunma hakkına sahiptir. Devlet, yerel yönetimlere, sendikalara, kooperatiflere, çalışanların oluşturduğu örgütlere yeterli kağıt ve basım araçlarını sağlar. Bu kurumlar aracılığıyla basın ve yayın hayatında çok sesliliği ve kültürel zenginliği özendirir.

Vicdan Özgürlüğü ve Laiklik

17- Herkes, vicdan, kanaat, dini inanç veya inanmama özgürlüğüne sahiptir. Herkes ibadet veya dinsel inançların bilimsel köklerini açıklamada özgürdür. İnsanların ibadet ihtiyaçlarını karşılayan yerler kapatılamaz. Kimse dinsel ayin ve törenlere katılmaya, dinsel emirleri yerine getirmeye veya inanç ve kanaatini açıklamaya zorlanamaz.

Devlet hiçbir dinin taraftarı, koruyucusu veya yayıcısı olamaz. Devlet, din ve mezheplerin dışındadır ve onlar karşısında tarafsızdır. Eğitim, demokratik, laik ve bilimseldir. Dinler hakkındaki bilgi, tarih ve sosyoloji derslerinde verilir.

Din adamlarına, hayatlarını çalışarak kazanmaları ve topluma bir katkıda bulunmaları için, yeteneklerine göre iş bulmak, devletin görevidir.

Direnme Hakkı

18- Demokratik halk iktidarı, kendisinin, emekçilerin ve toplumun hakkını koruma bilincine sahip yurttaşlar yetiştirir.

Demokratik halk iktidarı, yönetimi altındaki herhangi bir kamu makamının uygulayabileceği haksızlık ve baskılara karşı emekçilere birey olarak ve birlikte direnme hakkı tanır. Direnenler korunur.

Dilekçe Hakkı

19- Askerler dahil herkes, bütün kamu mercilerine ve ordu kurumlarına tek başına ve toplu olarak dilekçe verme hakkına sahiptir. Dilekçelere en geç 15 gün içinde geçerli yanıt verilir. Askerlerin, tutukluların ve hükümlülerin dilekçe hakları özel önlemlerle korunur.

Diğer Özgürlükler

20- Demokratik halk iktidarı, halkın toplanma, gösteri ve yürüyüş düzenleme, dernekleşme, haberleşme, gezi ve yerleşme özgürlükleri ile can ve mal güvenliğini, konut dokunulmazlığını gerçekleştirir, gerekli olanakları sağlar ve güvence altına alır. Özel hayatın gizliliğine saygı gösterir.

Sendika ve Grev Hakkı

21- Tüm çalışanların örgütlenme, sendika kurma, grev, dayanışma grevi, genel grev ve siyasal grev hakları güvence altındadır. Devlet, grevi emekçilere yapılan haksızlıkları düzeltmenin bir aracı olarak değerlendirir.

Sendikalar, devletin ve iktidarın partisinin emri altına alınamaz. Sosyalist Parti, önderliğini emekçi sınıflara hizmet ederek ve onların çıkarlarını savunarak benimsetebilir.

Kitle Girişimi

22- Demokratik halk iktidarı, politikanın, kültürün, eğitimin, bilimin, sanatın, sporun vb. toplumun hücrelerine kadar yayılmasına hizmet eden her türden toplum girişimini ve dernekleşmeyi destekler. Politik ve kültürel bütün faaliyet alanlarında aktivizmin ve yaratıcılığın önündeki engelleri kaldırır, derinleşmeyi özendirir. Toplumsal gelişme ve özgürlüğün güvencesini bilinçli halk girişiminde gören demokratik bir kültürü yayar. Bu siyasetini izlerken, eski düzenin kenara ittiği yurttaşlara öncelik tanır.

Devlet, halkın dernekleşmelerde, kooperatiflerde, sendikalarda ve çeşitli toplumsal birleşmelerde kültür ve sanat faaliyetinde bulunması için gerekli araçları sağlarken, onların karar yetkilerine ve yönelişlerine karışamaz.

Bilim ve Sanat Özgürlüğü

23- Herkes, bilim, kültür ve sanatı, özgürce öğrenme, öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda faaliyet ve araştırmada bulunma hakkına sahiptir. Bilim ve sanat devlet tekeline alınarak resmileştirilemez. Üniversitelerin, akademilerin, derneklerin, sendikaların, kooperatiflerin ve

çalışanların her türlü örgütlenmesinin devletten özerk ve özgür olarak bilim ve sanat faaliyetlerinde bulunmaları güvence altındadır. Bilim, kültür ve sanat alanında çeşitli girişimlerin renkliliğini ve zenginliğini geliştiren, demokratik bir kültürün halk eliyle yayılması ve derinleştirilmesi desteklenir.

Devlet, demokratik kültür, sanatı ve sporu yaymak ve kitleleri kültür ve sanat faaliyetlerine aktif olarak katmak için maddi olanakları sağlayacaktır. Hedef, her mahalleye, her köye kütüphane, tiyatro, sinema, konser, sergi ve kapalı spor salonları. Üreten, eğlenen ve yaratan bir halk.

Demokratik, Barışçı ve Evrensel Bir Kültür

24- Devlet, toplum hayatında sorunları zor kullanarak çözen ve şiddeti kutsayan eski kültürün bütün temelleriyle tasfiyesi ve halk içinde barışçı, insana saygılı ve şiddeti hor gören bir kültürün yayılmasını özendirecek ve destekleyecektir.

Devlet, yaşadığımız toprakların tarihini Malazgirt savaşıyla başlatan bağınaz milliyetçi kültürün karşısına, ülkemizin tarihsel derinliklerinden bu yana çeşitli kavimlerin katkılarıyla zenginleşmiş kültür kaynaklarımızı arayan, koruyan o kaynaklardan beslenen demokratik, insansever ve evrensel bir kültür politikasıyla çıkar. Türkiye'nin evrensel kültür zenginliğini yansıtan yer isimlerinin değiştirilmesine son verilecek, heryer bilinen ve yerleşmiş ismiyle anılacaktır.

Devlet, Türkiye'nin kültürel renkliliğini, komşularıyla ve tüm dünya halklarıyla kültürel alışverişi, dostluğu ve barışı güçlendiren bir zenginlik olarak değerlendirir.

Emekçi Ahlakı

25- SP, kurulduğu günden başlayarak ve iktidar döneminde, insanı topluma, üretime ve kendisine yabancılaştıran, milliyetçilik ve şovenizmle başka uluslara düşman eden kültüre ve malı kaldırarak köşeyi dönme ruhunu, havadan kazanmayı, açgözlülüğü, kapkaççılığı, vurgunculuğu, başkalarının sırtına basarak yükselmeyi, post kapmayı ve mevki düşkünlüğünü kışkırtan, toplumu unufak eden, yalnızlaştırır ve yırtıcılaştıran kapitalist rekabet düzenine ahlakına karşı; toplumsal elbirliği ve dayanışmayı, kendi emeğiyle erdemli bir şekilde yaşamay, çalışkanlığı, paylaşma mutluluğunu, insan ve doğa sevgisini hoşgör-

yü, barışı temel alan sosyalist ahlakın ve değerlerin yayılması ve kök salması için çalışır. Geleceğin insanının manevi kültürel değerleriyle daha bugünden gelişmesine katkıda bulunmak, SP'nin ideolojik görevidir.

İş Güvenliği

26- Devlet, her yurttaşa iş bulmakla yükümlüdür. Hiç kimse siyasal, dinsel vb. görüş ve inançları yüzünden işsiz kalmaz ve işten atılmaz.

Mülkiyet ve Girişim Hakkı

27- Yurttaşlar, sosyalizm döneminde emeklerinin ürünü olan mülkiyet ve özel girişim haklarına sahiplerdir. Bu haklar ve kullanılmaları, hangi dönemde olursa olsun, ancak toplum yararına yasayla sınırlandırılabilir.

En başta gelen hak, yaşama ve geçinme hakkıdır. Devlet, bütün yurttaşlarına yaşama ve geçinme olanaklarını, yeteneğine göre bir işte çalışma hakkını garanti eder. Angarya yasaktır. Eşit işe eşit ücret uygulanır.

Hak Arama Özgürlüğü ve Yargı

28- Herkesin hak arama özgürlüğü güvence altındadır. Devlet hak arama yollarını kolaylaştırır ve basitleştirir. Hak aramak, harca veya pula bağlanamaz, parasızdır. Devlet, toplumda barışı, dostluğu ve hoşgörüyü güçlendirmek için, halk içindeki anlaşmazlıkları halkın yerel örgütleri içinde karşılıklı anlayışla çözmeyi özendirir. Demokratik halk iktidarı, yargıda jüri sistemini gerçekleştirecektir. Yargı hizmeti hızlandırılır. Davaların sonuçlandırılması altı ayı geçmez.

Jürili yargıda görev alan meslekten savcı ve yargıçlar, meslek stajlarının en az bir ayını ceza ve iyileştirme evlerinde hükümlülerle birlikte kalarak yaparlar.

Kimse, yasada açıkça belirtilmeyen bir suçtan sorumlu tutulamaz ve hiç kimse yasada öngörülmemiş bir cezaya çarptırılmaz. Demokratik halk iktidarında düşünce suçu olamaz. Demokratik faaliyeti devlet olanaklarıyla veya yetkilerini kötüye kullanarak engelleyen kamu görevlileri cezalandırılır.

İşkence Yasası ve Cezaevleri

29- Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz. İnsan onuruna aykırı cezalar konamaz. İdam cezası kaldırılacaktır. Cezalar hafifletilecek, insanca koşullar sağlanacaktır. Cezaevleri, suç işleyenleri emekleriyle ve kültürleriyle toplumsal gelişme ve barışa katkıda bulunan yurttaşlar haline getirecek biçimde yeniden düzenlenerek iyileştirme evlerine dönüşürülecektir. Tutuklu ve hükümlülerin kendilerini kültürel yönden geliştirme özgürlükleri ve olanakları hiçbir biçimde kısıtlanamaz, tersine devlet bu olanakları sağlamakla ve herkese yeteneğine göre bir iş göstermek ve ücret vermekle yükümlüdür. Tutuklu ve hükümlüler kendi seçtikleri temsilcileri aracılığıyla cezaevi yönetimine katılacaklardır. İyi ve barışçı bir yurttaş olarak topluma dönmeye hazır olduğu saptananlar, cezalarının tümünü çekmeden salınacaklardır.

Kişi Güvenliği

30- Suçluluğu konusunda kuvvetli kanıt bulunan kimseler, ancak kaçmayı, kanıtları yok etmeyi veya değiştirmeyi önlemek amacıyla tutuklanabilirler. Yakalama ancak suçüstü durumunda veya gecikmede sakinca bulunan hallerde yapılabilir. Tutuklanan, yakalanan veya gözaltına alınanlara yakınlarına ve avukatlarına suçlama hemen yazılı olarak bildirilir. Gözaltı süresi en çok 24 saattir.

Gözaltına alınan herkes, sorgu sırasında avukat yardımına başvurabilir.

Eşitlik, Irkçı Baskılara Son

31- Herkes, dil, ırk, milliyet, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi kanaat, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Parti, herhangi bir ırkın veya bölgenin diğerlerine hakim veya diğerlerinden ayrıcalıklı olmasına karşı mücadele eder.

Demokratik halk iktidarı, Türkiye halkının barış, kardeşlik ve gönüllü birlik içinde kendine özgür ve refahlı bir gelecek yaratmasının karşısındaki engeller olan ırkçı baskı politikasının, bölgeler arası eşitsizliğin ve şovenizmin temellerini ve bütün belirtilerini ortadan kaldırır.

Sosyalist Parti, Türkiye'nin kültürel zenginliğinin ve tarihten geler

gerçeklerin ortaya konmasını ve tartışılmasını bile yasaklayan SPK'daki ve diğer yasaklardaki hükümlerin değiştirilmesi için mücadele eder.

Kadının Kurtuluşu

32- Sosyalist Parti, kurulduğu günden başlayarak, erkekle kadın arasındaki eşitsizliklere ve kadın üzerindeki baskılara karşı, parti saflarında ve toplumun her kesiminde kültürel ve pratik bir seferberlik başlatacaktır.

SP, insanlığın yarısına ağır acılar çektiren ve diğer yarısının da maddi ve manevi gelişmesini köstekleyen bu tarihsel haksızlığın, sosyalizm dönemini de aşan uzun ve kararlı mücadelelerle çözüleceğinin bilincindedir.

SP, kadını ikinci sınıf sayan bütün anlayış ve uygulamaların, yazılı ve yazısız yasalardan ve insanlığın bilincinden ve hayatından temizlenmesi için mücadele eder. Kadını bir meta olarak gören bugünkü ilişkilerin yerine, kadın ve erkek arasında gerçek sevgiye dayanan bir kadın-erkek ilişkisi kültürünün kök salması için çalışır.

Kentlerde ve köylük alanlarda çalışan kadının hakları gerçekleştirilecek, eşit işe eşit ücret uygulanacaktır. Kadınların kültürel ve siyasal hayatta yaratıcı ve önder roller üstlenmesinin önündeki engeller temizlenecek, ev işleri ve çocuk bakımı toplumsallaştırılacaktır. Bu amaçla yeterli kreş ve yuva açılacaktır. Parola, kadının ev köleliğinden kurtulmasıdır. Kadınları bedenlerini satmaya zorlayan ve onları büyük acıların içine iten ekonomik ve toplumsal temel ortadan kaldırılacaktır.

SP, toplumumuzda kadın girişiminin gelişmesini özendirir, kadın hareketiyle ortak eylemlerde bulunmaya önem verir, kadının kurtuluşuna ilişkin programını böyle bir pratik içinde ve kadınların yaratıcılığından en büyük ölçüde yararlanarak zenginleştirir.

Çocukların Korunması

33- 15 yaşından küçük çocuklar çalıştırılmaz. Devlet çocukları korur. Yetim ve öksüzlerin bakımını ve eğitimini devlet üstlenir. Suçlu çocukların topluma kazanılması için çocuk iyileştirme evleri açılır.

Gençlik ve Eğitim

34- Gençliği geleceğin sahibi ve güvencesi olarak gören SP, "fikri

hür, vicdanı hür ve irfanı hür" kuşakların yetişmesi için çalışır.

Demokratik halk iktidarı, yaratıcılığı söndüren, emir kulları yetiştiren, ortaçağ düşüncesini canlandıran ve çocuklarımızı kurt sütüyle besleyerek arkadaşına çelme atmayı kışkırtan bugünkü eğitim sisteminin yerine toplumsal, ekonomik ve kültürel devrimin ihtiyaçlarına cevap veren, laik, bilimsel, demokratik bir eğitim gerçekleştirir.

Öğrenim parasızdır. Sekiz yıllık temel eğitim zorunlu kılınacaktır. Üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliği güvence altına alınacaktır. Öğrenciler üniversite yönetimine ve pratik üretim çalışmasına katılır. Gençliğin derneklerde örgütlenme, kültürel ve siyasal faaliyet özgürlüğü toplumsal gelişmenin güvencesidir.

Eski düzenin eğitimden yoksun bıraktığı emekçi kitlelerin mesleki ve kültürel eğitimleri için emekçi üniversiteleri ve meslek okulları kurulacaktır.

Köylüye Toprak ve Özgürlük

35- Demokratik halk iktidarı, toprak ağalığını, aşiret reisliğini, beyliği, şeyhliği, tefeciliği ve bu ortaçağ kalıntılarının herhangi bir belgeye veya görgü ve göreneğe dayanan her türlü örgüt ve organlarını kaldırarak Cumhuriyet programını kağıt üzerinde kalmaktan kurtaracak, toplum hayatında gerçekleştirecektir.

"Toprak işleyenin, su kullanandır" ilkesini temel alan bir toprak reformu gerçekleştirilecektir. Toprak reformunun amacı, topraksız ve az topraklı köylüye toprak sağlamak, böylece toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmek, tarımı geliştirmek, doğayı korumak ve erozyonla toprak kaybını önlemek, genel olarak Cumhuriyetle bağdaşmayan ortaçağ kalıntısı kurum ve ilişkileri tasfiye etmektir.

Bu amaçla,

Herhangi bir hüküm veya belgeye veya örf ve adetle aşiretlerin şahsiyetlerine veya onlara dayanılarak reis, bey ağa ve şeyhlere ait olarak tanınmış, kayıtlı kayıtsız bütün taşınmazları ve hazine toprakları, cumhuriyet yasaları gereği, topraksız veya az topraklı köylülere, göçmenlere, mültecilere, göçebelere bedelsiz olarak dağıtılacak ve tapuya bağlanacaktır.

Angarya, ortakçılık, yarıcılık, kiracılık gibi yollardan yapılan yarıfeodal sömürü ve bağımlılıklara son verilecektir.

Bugünkü hukuk düzeninin de yasakladığı tefeci alacakları iptal edilecek, köylüler tefeci borçlarından kurtarılacak, senetler imha edile-

cek, ipotekler kaldırılacaktır. Devlet, köylülerin banka borçlarını üstlenecektir.

Toprak Reformu Yasası, değişik tarım bölgelerine ve çeşitlerine göre, toprağın genişliğini saptayacaktır. Bu genişlik, toprak sahibinin ve ailesinin geçimini sağlayacak miktarın altında belirlenemez.

Toprağı modern yöntemlerle ve çağdaş ücret ilişkisiyle bizzat işleten zengin köylülerin toprakları, dağıtım kapsamı dışında tutulacaktır.

Tarım işçilerinin sosyal güvenlik, sendika ve bütün demokratik hakları gerçekleştirilecek, tarımda sekiz saatlik işgünü uygulanacaktır.

Köylerde Kooperatifleşme

36- Demokratik halk iktidarı, köylük bölgelerde geniş bir kooperatif hareketinin bizzat köylülerin eliyle geliştirilmesini özendirir ve bütün olanaklarıyla destekler. Toprakların ıslahı, erozyonun önlenmesi, yeni tarım alanlarının açılması, dağların zeytin ve meyva ağaçlarıyla şenlendirilmesi, teraslama, sulama kanalları ve bentler yapılması, ormanların ve doğanın korunması gibi verimi artıracak ve tarımı geliştirecek önlemlerin elbirliği ve imece yöntemleriyle başarılması için özellikle üretim kooperatifleri özendirilecektir. Demokratik halk iktidarı, bu kooperatiflere gerekli makine, araç, traktör, tarım ilacı, gübre, yem, tohumluk ve kredi sağlayarak yoksul ve orta halli köylüleri destekleyecektir. Köylüler, kooperatiflerin yararını görüp gönüllü olarak katılacaklardır. Bu yönde zora başvurulamaz.

Ormanlar, göller, sular ve meralar köylünün ortak malıdır. Bu doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve halkın yararına sunulması, köy, ilçe ve il meclislerince düzenlenir ve yönetilir.

İhtiyarlık, sakatlık veya hastalık nedeniyle toprağını işleyemeyen köylülerin, dul ve yetimlerin geçimleri ve bakımları sağlanacaktır.

Köylerde Demokrasinin Organları

37- Toprak Reformu ve toprak dağıtımını tarım işçileriyle yoksul köylülerin önderlik ettiği Köylü Kurulları yürütecektir. Köylerde, doğrudan demokrasi organı olarak, tarım işçilerinin ve köylülerin tümünden oluşan Köy Meclisleri kurulacaktır.

Köylü Kurulu, Köy Meclisinin yürütme organıdır ve Köy Meclisinde seçilecektir. Köylülerin çoğunluğunu oluşturan tarım işçilerinin ve yoksul köylülerin Köylü Kurullarında da çoğunluğu oluşturması gü-

venceye kavuşturulacaktır. Köylü Kurulları, Köy Meclisine karşı sorumludur ve onun denetimi altındadır.

Doğrudan demokrasinin ilk adımları olarak, köylerde önemli sorunların Köy Meclislerinde demokratik yöntemlerle karara bağlanması için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

SP, köylülerin yüzyıllardır acısını çektiği zaptiye ve jandarma baskısının ve dayağının ortadan kaldırılmasının biricik güvencesini köy güvenliğinin, bizzat köylülerinin kendilerine bırakılmasında görür. Bu nedenle jandarma örgütü kaldırılacak, köylük alanların güvenliğini sağlamak için, Köy Meclislerinin ve Köylü Kurullarının emrinde Köy Güvenlik Birlikleri oluşturulacaktır. Üretim faaliyetine katılan köy gençleri, Köy Güvenlik Birliklerinin üyesidirler.

III. Bağımsızlık

Emperyalist Sistemden Kopmak

38- Demokratik halk iktidarı, emperyalizmin Türkiye üzerindeki her türlü baskı, sömürü ve denetimine son verecek, ülkemizi kapitalist dünya sisteminin bir parçası olmaktan kurtaracaktır. Az gelişmiş ülkelerin emperyalist ülkelere karşı borçlardan kurtulmak, hammadde ve enerji kaynaklarını korumak, uluslararası ticarete eşitsiz değişime son vermek için yürüttükleri mücadeleye ve bu amaçlarla kurulan örgütlere aktif olarak katılacak, bu anlayışlar doğrultusunda kararlı uygulamalarda bulunacaktır.

Yabancı sermaye millileştirilecektir.

Emperyalist Askeri İttifaklara Son

39- Demokratik halk iktidarı, NATO'dan çıkacak, başka bir askeri ittifaka katılmayacak, topraklarımız üzerinde yabancı üs ve asker bulunmasına izin vermeyecek, bilinen ve bilinmeyen askeri anlaşmalardan ayrılacaktır.

SP, ülkemizi dünya çapındaki hegemonya mücadelesinde ve emperyalistler arası rekabette taraf haline getirebilecek dış politikaları ve savunma kavramlarını reddeder. Türkiye'ye bölgemizde ileri karakol ve koçbaşı misyonları yükleyen rollerin kabul edilmesine karşı kararlı bir mücadele yürütür.

Yurt Savunması

40- Askerlik geneldir, yurt savunması kadınlar dahil her yurttaşın ödevidir. Askerlik kadın ve erkek için altı aydır. Sosyalist Parti, bağımsızlığın ve demokrasinin güvencesini, yurt savunmasına halkın topyekün katılmasında ve öz kaynaklarımıza dayanmada görür. Sivil savunma kurumları geliştirilecektir.

Ordu, Millet Meclisi'nin emrindedir, halkın hizmetindedir, üretime ve hizmetlere katkıda bulunacaktır.

Orduyu halktan ayıran bütün ayrıcalıklara ve kurumlaşmalara son verilecektir. Ordunun kendi içindeki ilişkiler ve ordu ile halk arasındaki ilişkiler demokratlaştırılacaktır. Orduyu siyasal iktidarda pay sahibi haline getiren Milli Güvenlik Kurulu gibi kurumlar kaldırılacaktır. Rütbelere elbiselerin üzerine takılmayacaktır. Askerlerin toplanma, dernek kurma, dilekçe ve hak arama özgürlükleri güvence altına alınacaktır. Ordu içinde dayak ve hakaretin bütün izleri kaldırılacak, ordu da disiplin demokratik bir kültürle sağlanacaktır, demokrasinin yurt savunmasına katkısı azami ölçüde değerlendirilecektir.

Enternasyonalizm

41- "Dünya birliğe doğru yürümektedir. İnsanlar arasında sınıf, derece, ahlak, elbise, dil, ölçü farkı gittikçe azalmaktadır. Birliğe doğru yürüyüş, barışa doğru yürüyüş demektir."

Sosyalist Parti, üyelerini ve halk kitlelerini evrensel bir insanlık bilinciyle ve aynı zamanda yurtseverlik ruhuyla eğitir.

Parti, dünya halklarının ve ezilen milletlerin emperyalizme, sömürgecilığe, ırkçılığa, hegemonyacılığa ve her türden gericiliğe karşı ve bütün ülkelerin işçilerinin dünya kapitalist sistemine karşı sosyalizm uğruna mücadelelerini destekler. Ulusların kaderlerini tayin hakkını savunur.

Sosyalizm adına, müdahale, işgal, yayılma ve dünya hakimiyeti için rekabet eylemlerine karşı kesin tavır alır. Bu eylemlerin hem ülkesinin emekçilerini, hem de başka ülkelerin halklarını ezme anlamına geldiğini kavratır. Devrim ihraç ve ithal edilemez. Hiçbir yabancı güç, demokrasiyi veya sosyalizmi Türkiye halkı adına gerçekleştiremez.

Demokratik halk iktidarı, farklı sistemlere sahip ülkelerle bağımsızlığa, egemenliğe ve toprak bütünlüğüne karşılıklı saygı, saldırmazlık, içişlerine karışmama, eşitlik ve karşılıklı yarar ve barış içinde birarada

yaşama ilkelerine dayanan ilişkiler geliştirmek için çaba gösterir.

SP, komşularımıza karşı aktif barış siyasetinden yanadır. Sorunları zor yoluyla çözmeye karşıdır. Kendi sınırlarımızın dışında askeri müdahale ve operasyonlara girişmez.

SP, dünyanın herhangi bir köşesinde demokrasi, bağımsızlık veya sosyalizm uğruna mücadele edenlerin sığınma taleplerini kabul eder.

IV. Halkın Refahı

Halk Mülkiyeti

42- Demokratik halk iktidarı, dış ticareti, büyük sanayiye, banka ve sigortaları kamulaştırarak halkın mülkiyetine geçirecektir.

Madenler, sular, ormanlar ve kıyılar halkın ortak mülkiyetindedir.

Demokratik Ekonominin Esasları

43- Demokratik halk iktidarı, demokrasiyle ve toplumsal dönüşümlerle özgürleşen emeği seferber ederek, üretimi geliştiren halkın refahını amaçlayan, bağımsız, kendi gücüne güvenen, dengeleri gözeten, planlı ve karma bir ekonomi inşa eder.

Üretimin Amacı Halkın Refahı

44- Demokratik ekonomide üretimin amacı, kapitalistlerin kârı değil, halkın ihtiyaçlarının karşılanması ve refahıdır.

Kendi Gücüne Güvenme

45- Demokratik halk iktidarı, emperyalist dünya sisteminin dışına çıkarak, üretici güçlerin gelişmesini engelleyen uluslararası bağımlılık ilişkilerine son verir, bağımsız ve kendi gücüne güvenen bir ekonomik gelişmenin yolunu açar. Yabancı kredi ve kaynaklardan ulusal ekonominin gelişmesine hizmet ettiği koşullarla yararlanılacaktır.

Emek Seferberliği

46- Ülkenin emek gücünün özgürleşmesi, emek yoğun politikalarla

işsizliğe son verilerek emek potansiyelinin tam kapasiteyle ekonomik inşa için seferber edilmesi, gelişmenin anahtarıdır. SP işsizliğin ortadan kaldırılmasıyla birlikte “herkesten yeteneğine göre ve herkese emeğine göre” ilkelerini uygulayarak, toplum ahlakının bozulmasının önemli bir kaynağını kurutur. En büyük üretici güç, emekçilerin kendileridir.

Dengeli Gelişme

47- Demokratik halk iktidarı, yatırım ile tüketim, üretim araçlarının üretimine yönelik yatırım ile tüketim mallarının üretimine yönelik yatırım, tarım ile sanayi, ağır-orta ve hafif sanayi arasındaki oranları gözetilen bir sanayileşme, ekonomik gelişme ve refah politikası izler.

Planlama

48- İstihdam, üretim, yatırım ve tüketim hedefleri, emekçilerin doğrudan sözsahibi olduğu demokratik bir işleyişle saptanır ve planlı olarak gerçekleştirilir.

Karma Ekonomi

49- Büyük ve toplumsal üretime, dolayısıyla ekonominin doruklarına sosyalist üretim ilişkilerinin kumanda ettiği uzunca bir kuruluş dönemi boyunca ulusal ekonominin karma karakteri korunur. SP, sosyalist sektörün geliştiği planlı bir ekonomi ile piyasa mekanizmaları arasındaki ilişkiyi düzenlerken ekonominin etkin işleyişini, çalışmanın özendirilmesini ve halkın ihtiyaçlarıyla üretim arasında gerçek bağlar kurulmasını gözetir.

Kademeli Tek Vergi

50- Halkın sırtındaki ağır vergi ve harçlar kaldırılacak, gelir ve servete göre kademeli, tek bir vergi alınacaktır.

Esnaf ve Zanaatkârın Korunması

51- Özel girişim, planlamanın ve yasaların yönlendirmesiyle kamu

yararına uyum halinde faaliyette bulunacaktır. Esnaf, zanaatkâr ve küçük atölyeler korunacak, adım adım kooperatiflerde birleşmeye özendirecektir...

Acil Önlem

52- Sosyalist Parti, ekonomik alanda dünya krizinin yükünün az gelişmiş ülkelerin ve özellikle onların emekçi sınıflarının sırtına yıkılması-na yolaçan, uluslararası kapitalizmle topyekün bütünleşme program ve politikalarına karşı bugünden başlayarak mücadele eder. Uluslararası şokların ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkilerini zayıflatmayı, Türkiye ekonomisini daha özmerkezli kılmayı krizin yüklerinin dağıtılarak emekçilere soluk aldırılmayı, geniş işsiz yığınlarını ve sanayide tarımda mevcut atıl teknolojik kapasiteleri öncelikle değerlendirerek üretimi ve üretici güçleri rasyonel ve tutumlu bir tarzda yeniden gelişme mecrasına sokmayı içeren program ve politikaları üretip savunur.

Çalışma Süresi

53- Haftalık çalışma süresi 40 saattir. Demokratik halk iktidarı, işçilere dinlenmeleri, eğlenmeleri, siyaset, kültür, sanat vb. toplumsal faaliyetlerde bulunmaları ve kendilerini geliştirebilmeleri için mümkün olan en geniş zamanı sağlamak anlayışıyla çalışma süresini adım adım kısaltır. Fazla mesaiye kural olarak izin verilmez.

Parasız Hizmetler

54- Devlet ve belediyeler, eğitim ve sağlık hizmetlerini parasız görecektir. Elektrik, şehir içi ulaşım ve ısınma gibi diğer kamu hizmetlerinin de adım adım parasız hale getirilmesi hedeflenecektir. Konut kiraları, asgari ücretin beşte birinin altında tutulacaktır. Sosyal güvenlik gerçekleştirilecek, emeklilerin durumları düzeltilenecektir. Devlet, çocukları, yaşlıları ve sakatları korur.

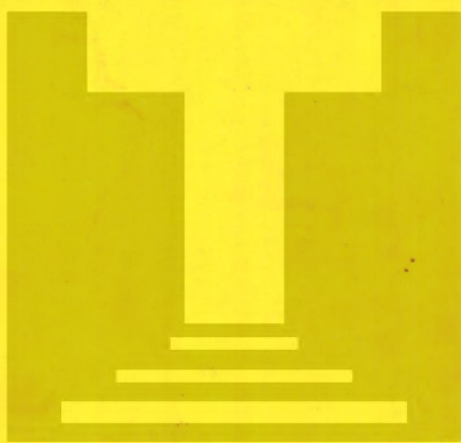
İnsanı ve Doğayı Korumak

55- Kapitalizmin zorunluluklarından ileri gelen “üret ve sat”, “kullan ve at” mantığı, hammadde ve enerji kaynaklarının israfı, sanayi

artıkları, nükleer denemeler, şehirleşme, yabancılaşma ve bencillik, bugün doğayı ve insanın bedensel ve ruhsal sağlığını yıkıma uğratan etki-lerde bulunmaktadır. Doğal zenginliklerimiz ve tarihsel kültür hazine-miz topraklarımız erozyona uğramakta, ormanlarımız kül olmakta ve kesilmekte, denizlerimiz ve şehirlerde soluduğumuz hava, kirlenmek-tedir. İnsanlarımız şehir denen silolara tıka basa yığılmakta, kuru ka-labalıkların içinde yalnızlaşmakta ve topluma yabancılaşmaktadır. Sos-yalist Parti, insanı, toplumu, kültürü, yeşili ve maviyi korumak için seferberlik başlatacaktır. Çevreyi koruyacak bir sanayileşme ve yerleş-me politikası izlenecektir. İnsanla insan ve insanla doğa arasındaki iliş-kileri zenginleştirmek için küçük yerleşim birimleri esas alınacaktır. Akarsularımız ve güneş enerji kaynağı olarak azami ölçüde değerlen-dirilecek, savurganlığa son verilecektir. SP, doğal zenginliklerimizi ko-rumak amacıyla “Ağaç ve Hayvan Hakları Bildirgesi” hazırlayacak-tır.

TÜSTAV

TÜSTAV